

IDŐSELLÁTÁS ORSZÁGOS HÁLÓZAT

hírlevele

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Székhely: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Honlap: www.szgyf.gov.hu
EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt
Postacím: 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Lélekerő

a főzserkesztői ajánlata

Tisztelt Olvasó! Kedves Kolléga!

Első hírlevelünk megjelenése óta számos fontos esemény történt az **EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt** keretében, amelyek közül a teljesség igénye nélkül néhányat megemlítettünk. Több településen **Alzheimer Cafék** együttműködésével valósultak meg figyelemfelhívó rendezvények a „**Művészetek-
kel a demenciáért**” felhívás keretében.

Magyarország átfogó egészségvédelmi szűrőprogramja 2010-2020-hoz csatlakozva szakértőink több száz 55 év feletti személy memória szűrését végezték el.

Sajnos a demencia gyógyításában áttörő eredmény nem született az elmúlt években.

A demenciával kapcsolatos korszerű szemléletben az ápolás-gondozás szerepe egyre nagyobb hangsúlyt kap, ami a szociális szakemberek szerepvállalásának szükségességét erősíti. Az országban számos helyen megjelenő kezdeményezések, megvalósuló programok és a projekt tevékenységének eredménye az a már látható folyamat, hogy a lakosság egyre többet tud a demenciáról, valamint a média érdeklődése is fokozódik a téma iránt. Reményeink szerint mindennek köszönhetően a demenciával kapcsolatos attitűd változik.

Mindezek sikeréhez jelentős mértékben hozzájárul, hogy a helyi szintű megmozdulások széles körű összefogásban valósulnak meg. A demenciával élők életminőségének növelésében elengedhetetlen a szakmák közötti együttműködés, amelyben valamennyi érintett szereplő saját szakterületi tudásával járul hozzá az eredményesebb szolgáltatás nyújtásához.

Valljuk, hogy a szakemberek támogatása is széleskörű összefogásban valósítható meg: a kiemelt projekt szakértői és az SzGyF Módszertani Főosztály munkatársai együttesen azon dolgoznak, hogy minél több új ismeret és jó gyakorlat jusson el a napi munkában helytálló kollégákhoz.

Busi Zoltán, kiemelt projekt szakmai vezető
dr. Egevári Ágnes, kiemelt projekt témavezető
Ráczné Németh Teodóra, Módszertani Főosztály főosztályvezető

Módszer-tár-ház

módszertani rovat

A Katolikus Ifjúsági és Felnőttképzési Egyesület (KIFE) Idősen is Fiatalosan Senior Fejlesztő Programja 2015 óta arra törekszik, hogy különböző programjaival megmozgassa az idősebb korosztályt, alternatívát kínáljon nekik a szabadidejük hasznos eltöltésére. Fontosnak tartják, hogy erősítsék az idősek társadalmi szerepét és segítsék a generációk közötti szakadékok áthidalását.

Ennek érdekében kortárs csoportvezető képzést, senior foglalkozásokat, találkozókat, intergenerációs eseményeket szerveznek.

Az eddig három alkalommal megtartott kortárs csoportvezető képzésüket elvégzők önkéntes csoportvezetőként, a tanult módszer alkalmazásával, saját kreativitásukkal és egyéniségükkel kiegészítve tartják a 90 perces senior foglalkozásokat.

A foglalkozások célja, hogy a résztvevők hosszú- és rövid távú memóriája, kombinációs- és koncentrációképessége, mozgáskoordinációja fejlődjön. A változatosan összeállított alkalmakon különböző rejtvények megoldásával, logikai gyakorlatokkal, tornával, táncal, irányított beszélgetéssel, kézműveskedéssel segítik az idősek testi-lelki és fizikai állapotának javulását.

A gyakorlatok segítségével a demencia kialakulásának esélye csökken, a rendszeres találkozókkal, közösség-építéssel pedig felveszik a küzdelmet az elmagányosodás ellen. A foglalkozások vezetői számára is hasznosak ezek az alkalmak, hiszen ezáltal kamatoztathatják tudásukat, tehetségüket, és egy jó közösségben lehetnek.

A csoportvezetőiket folyamatosan lelkesítik, motiválják, és munkájukat többféleképpen is támogatják: az egyre bővülő módszertani adatbázisukból ötleteket gyűjthetnek a foglalkozásaikhoz, a negyedévente megszervezett szakmai találkozón pedig a tapasztalatcsere és a feladatok megosztása mellett új módszereket is megismerhetnek, melyekkel színesíthetik a foglalkozásokat.

A demencia, a Kett-pedagógia (padlókép készítés), a brainwalking és a zenepedagógia témája nagy sikert aratott a résztvevők körében.

A végzett csoportvezetők mindig szívesen mennek ezekre az alkalmakra, mert a szakmai töltődés mellett a kialakult kapcsolataikat is tudják ápolni.

(padlókép készítés)

Amennyiben a program felkeltette az érdeklődését, keressen minket:

seniorfejleszt@kife.hu

<http://www.kife.hu/hu/fejlesztési-teruletek/senior-fejleszt>

**IDŐSEN IS
FIATALOSAN**
SENIOR FEJLESZTŐ PROGRAM

Az emberi méltóság és a jogok érvényesülése demenciával élők esetén

I. rész

Magyarország Alaptörvényében, a Nemzeti Hitvallásban több olyan rendelkezés is található, amely az Alaptörvény későbbi szövegében is megismétlődik, értékeket közvetítve. Ilyen például az **emberi méltóság**, az egyéni szabadság, a család fogalma. Jelen írásunk témája az **emberi méltóság** témaköréhez kapcsolódik, **különös tekintettel a demenciával élőkre vonatkozatható összefüggésben.**

„Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.”
Nemzeti Hitvallás

A Nemzeti Hitvallásban a következőképpen jelenik meg, mint alapérték: „Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.”

Az emberi élet és az emberi méltóság elválaszthatatlan egységet alkot és minden mást megelőző, legnagyobb érték.

Az Alaptörvény a Szabadság és felelősség című részének II. cikke tartalmazza az emberi méltósághoz való

jogot, amely két megfogalmazásban is megjelenik: „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.”

Az emberi méltóság egyetemes, melyben mindenki osztozik, aki ember. Ezen nem változtathat az sem, hogy ki, mennyit valósított meg önnön lehetőségeiből, és miért annyit. Nincs az életre méltóbb és méltatlanabb. (...)

A jogtudatos életet a jogszabályok, a jogok ismerete tudja sikeresen megalapozni. **Az idős embereket megillető jogok érvényesülésének is nélkülözhetetlen előfeltétele azok ismerete.**

Az idős ember jobban rászorul a jog védelmére, külön segítséget igényel ahhoz, hogy a jogszolgáltatást igénybe vegye, kapaszkodókra, támaszra van szüksége e tekintetben is, nem csak fizikálisan. Demenciával élő embertársaink jogainak gyakorlásához még erőteljesebben megmutatkozó segítségre van szükség.

„Sérülékenynek” nevezhető jogaik ismeretében és érvényesítésében is azok az embertársaink, akik a demenciával élnek.

Aki a demencia valamelyik formájával él, annak óriási szüksége van arra, hogy képes legyen megőrizni méltóságát, önbecsülését és arra, hogy mások megbecsüljék őt. Ennek megvalósításában a családi és az intézményi környezet egyaránt segítséget kell, hogy nyújtson.

A szakemberek egyaránt segítséget tudnak nyújtani a demenciával élőknek, és hozzátartozóiknak is a jogaik tekintetében.

Demenciával élők esetén a családnak, mint elsődleges támogató közegnek is lényeges, hogy tisztában legyen demens hozzátartozója jogaiival. A szakemberek így a demenciával élő, és hozzátartozói számára egyaránt segítséget tudnak nyújtani a demens jogainak gyakorlásában, emberi méltósága megőrzésében.

Hol kezdődnek az egyetemes emberi jogok?

Ahogy Eleanor Roosevelt fogalmazta meg: „A közvetlen környezetünkben, az otthonunkhoz közel – olyan közeli és olyan jelentéktelen helyeken, amelyek nincsenek rajta egyetlen világtérképen sem. Mégis ezek alkotják az egyes ember világát. A környezet, amelyben lakik; az iskola vagy az egyetem, ahova tanulni jár; a gyár, a farm vagy az iroda, ahol dolgozik. Ilyen helyeken igényel minden férfi, nő és gyermek egyenlő jogokat, egyenlő lehetőségeket, egyenlő bánásmódot – diszkrimináció nélkül.”

Az emberi jogok egyetemesek, tehát minden egyes emberre vonatkoznak. Mint minden emberi lényt, így a demenciával élőket is megilletik az emberi jogok. Az egyetemes emberi jogok tehát azokat is megilletik, akik ezen jogaikról esetleg nem is tudnak. Demenciával élő embertársaink esetén

éppen a demencia sajátosságai, tünetei azok a tényezők, melyek akadályt jelentenek, jelenthetnek a hétköznapi életbe történő bekapcsolódásba, és korlátozzák az egyenlő társadalmi részvételüket, hiszen a demencia többek között érinti az emlékezőképességet, a gondolkodást, a helyes ítélőképességet. A betegség súlyosbodásával egyre több segítség-re lesz szükségük mind fizikálisan, mind pedig mentálisan.

A demenciával élő emberek is jogok birtokosai, akiket az önrendelkezés, az önálló életvitel, valamint a közszolgáltatásokhoz, szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtésével is kell támogatni, hiszen a mentális képességek megfosztottsága ellenére is egyenlő rangú tagjai kell, hogy lehessenek, legyenek társadalmunknak.

Az emlékezés zavara, az új információk megértésének és megjegyzésének képtelensége, a gondolkodás zavara, logikus gondolkodás és ítéletalkotás elvesztése vagy a gondolkodás nagymértékű meglassulása, az információk feldolgozásának képtelensége, mind olyan tünetek, melyek fennállása megakadályozza a demenciával élőket akár elemi szükségletei felismerésében,

de jogainak gyakorlásában is.

Támogatás és segítség során a környezet lesz az, aki az emberi méltóság fenntartásában és a demenciával élő jogainak gyakorlásában támasz lehet. Ennek természetesen célja nem a jogkorlátozás, hanem az érintett jogainak és érdekeinek védelme.

„Az egyenlő méltósághoz való jognak az élethez való joggal való egységében kell azt biztosítani, hogy ne lehessen különbözően „értékes” pusztán életeket jogilag másként kezelni. Nincs az életre méltóbb és méltatlanabb. Az egyenlő méltóság miatt egyaránt érinthetetlen a nyomorék és az erkölcsi szörnyeteg bűnöző élete és méltósága is. Az emberi méltóságban mindenki osztozik, aki ember, függetlenül attól, hogy mennyit valószínűleg az emberi lehetőségéből és miért annyit. Az élethez és méltósághoz való jog egysége következtében nemcsak a halálban egyenlő mindenki: az életek egyenlőségét a méltóság garantálja.”

Részlet: 23/1990. (X. 31.) AB határozat, alkotmánybírói párhuzamos vélemények

[Nagy Edina összeállítása]

Kell egy hely

intézmény bemutató rovat

A hajdúböszörményi Fazekas Gábor Idősek Otthona bemutatkozása

•••

Csodálatos környezetben, könnyen és jól megközelíthető helyen található Hajdú-Bihar megyében, **Hajdúböszörményben**, a Hajdúk fővárosában a **Fazekas Gábor Idősek Otthona**. Az intézmény alapjait Fazekas Gábor és neje Kövér Katalin rakta le 1896-ban azzal a nemes céllal, hogy az ingatlan megvásárlásával a városnak ajándékozta azt, a koldulás megszüntetésére.

Ez az ingatlan azóta is töretlenül szociális intézményként működik a kor elvárásához igazodva, - volt menház, szegényház, szociális otthon, idősek otthona. Az Intézmény az alapítás centenáriumi évében 1996-ban tisztelegve az alapítók előtt felvette Fazekas Gábor nevét.

Az Otthon 132 férőhellyel rendelkezik, három gondozási egységben történik a lakók elhelyezése.

Az I. gondozási egységben átlagos szükségletű, a II. gondozási egységben demenciával élő idősek, míg a III. gondozási egységben átlagos szükségletű idősek emeltszintű elhelyezésére van lehetőség.

A gondozási egységek egy épületszárnyon belül kerültek kialakításra. A lakószobák többnyire 3 ágyasok, de van néhány 2, illetve 4 ágyas lakószoba is.

Az emelt szinten tizenhat 1 személyes és két db kétszemélyes minigarzon áll az igénylők rendelkezésére.

•••

A demenciával élők ellátásáról a Fazekas Gábor Idősek Otthonában

Az intézmény 2005 óta lát el demenciával élő személyeket. Induláskor kevés szakmai anyag és gyakorlati tapasztalat állt rendelkezésre. A feladatvégzések során megfigyelt és tapasztaltak alkalmazásával lettek összeállítva a heti foglalkoztatási

terv és szakmai anyag felhasználásával a demens betegekkel való kapcsolat-teremtés elemi szabályai.

Ezek alkalmazásával ma már napi szinten történik a foglalkoztatás, melynek legfőbb célja a demenciával élőknek a memória szintentartása, az állapot romlásának lassítása. Mindennapi munkánk során alkalmazzuk a demens betegekkel való kapcsolat-teremtés elemi szabályait: A demens beteget mindig **szerezetteljesen közelítsük meg**, szándékaink minden esetben legyenek egyszerűek, a betegek számára is könnyen érthetőek. Egy **név szerinti üdvözlés**, rövid megszólítás, egy mosoly oda vezethet, hogy a demenciával élő érzi, hogy tudomásul-, illetve észreveszik. Nem a beszéd az egyetlen út, amelyen **kommunikálni** tudunk a beteggel: a tekintet, a mosoly, könnyek, sírás szintén eszköz a kapcsolattartásra.

Közvetlenül hozzá beszéljünk, figyelmünket folyamatosan tartsuk meg, pl.: szemben helyezkedjünk el vele, az ő magasságában,

keressük a tekintetét, kezünket az övére tehetjük.

A beszéd tónusa igen fontos a demens beteggel való érintkezés során. Ne kiabáljunk, ha jó a hallása, a beszéd legyen jól artikulált, világos anélkül, hogy túl erős lenne.

Részesítsük előnyben a **direkt (zárt) kérdéseket** pl: jól aludt? jól van? Azért hogy a megértést javítsuk, célszerű **rövid, támogató, helyeslő mondatokat** alkalmazni pl.: Jöjjön, elkísérem. Várjon, segítsek. Mindig **biztosítsuk a szükséges időt a kommunikációhoz**, azért hogy biztosan megértsük az üzenetét. El kell fogadnunk türelemmel a válaszadási idő

megnyúlását. Vigyázzunk, hogy **egyszerre csak egy valamit közöljünk**.

Ha egyszerre több tennivalót, információt közlünk a demens beteggel, nem érti meg mi a tennivalója, elbizonytalanodik, és nem teljesíti a kéréseket. Mindig legyenek fontosak számunkra jelzései. Ennek érdekében **türelemmel** hallgassuk meg, mit mond a beteg. Hallgatás esetén vegyük komolyan a **testbeszéd üzeneteit**. Vigyázzunk arra, hogy közlekedésünk során ne ijedjenek meg.

Munkánk során a demenciával élők számára igyekszünk a családi légkört biztosítani, ahol méltó

módon élhetik a mindnapokat idős lakóink.

*A fenti képen látható szobor az intézmény belső udvarán található, melyet Gruber Anna szobrászművész, az intézmény volt munkatársa készített, az intézmény alapításának 110 éves évfordulójára.
Címe: Idős pár*

[A cikket írta Tóth Imréné Hajdú-Bihar megyei szakértő]

A demenciával élők viselkedését befolyásoló tényezők

A demenciával élők viselkedését a betegség mellett a környezeti változások, az egészségügyi problémák vagy épp az érzelmi terhelés egyaránt befolyásolhatja. A beteg környezetével kapcsolatos változások: a beteg számára idegen hely (pl. rendelő); átalakított lakás; zajos környezet (pl. tévé, rádió vagy nagyobb társaság) zavarodottságot és frusztrációt okozhat; különböző felületű padló miatt előfordulhat, hogy a beteg nem érzékel szintkülönbséget két burkolat között; a jelek, jelzések félreértése összezavarhatja a beteget; előfordul, hogy a beteg a saját tükörképéről azt gondolja, hogy az egy másik személy egy szomszédos szobában.

https://inda.info.hu/uploads/dokumentumok/Kapaszkod%C3%B3k_2ik%20kiad%C3%A1s.pdf

Kávészó

rovat

Alzheimer Café hírek

Találkozunk és beszélgetünk egy csésze kávé mellett!

Hamarosan!

Útmutató az Alzheimer Cafék szervezéséhez

Most készülő kiadványunkban olyan kiváló szakemberek és önkéntesek tapasztalatait összegezzük, akik már eddig is sokat tettek a demenciával élőkért, sikeresen működtetnek Alzheimer/Memória Cafékat és nyitottak arra, hogy segítsék ezen közösségi forma bővítését.

Küldetésünk, hogy az Alzheimer Café mozgalommal segítséget nyújtsunk azoknak a családoknak, hozzátartozóknak is, akik éveken át gondozzák, ápolják családtagjaikat nagy anyagi és lelki terhet vállalva, mely gyakran kikezdi egészségüket is.

A demenciabarát közösségek létrejötte egyre szélesebb körben hívja fel a figyelmet a betegségre és azokra a hiányokra, melyek-

re közösen kell választ adnunk.

Sok tapasztalat gyűlt már össze, amit szívesen osztunk meg az érdeklődőkkel.

Információk a már működő Alzheimer Cafékrol

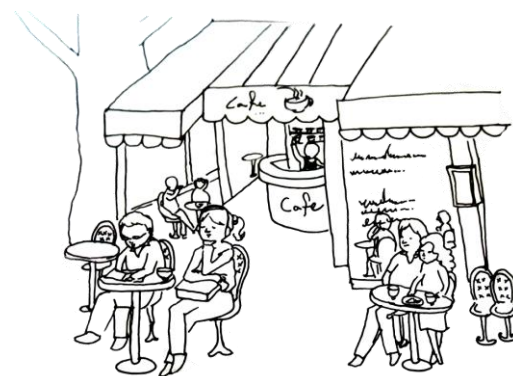
Az egymás közti kapcsolatfelvételt, tájékozódást könnyíti meg az a táblázat, melyben összegyűjtöttük milyen településen, milyen néven, időpontban, helyszínen működik Alzheimer Café. Ez az első lépés, szeretnénk egy olyan internetes felületet is létrehozni, ami naprakész információt nyújt, képes követni a változásokat. Ez a szakembereknek, de a lakosságnak is fontos, különösen az érintetteknek, hogy megtalálják a lakóhelyükhöz legközelebb eső közösséget.

„Nem vagy egyedül” – országos séta

A tavaly kezdeményezett programhoz idén is sokan csatlakoztak, ami nagy segítség a társadalmi felelősségvállalásban, kiállítás a demenciával élőkért és hozzátartozóikért. Az ország több pontján szerveznek sétát szeptember hónapban, melyről a helyi és országos média is hírt ad majd. A sétát idén kiegészítettük a

„Művészetekkel a demenciával élőkért!” felhívással, hiszen a zene, tánc, színház-és képzőművészet sokat segíthetnek a szellemi hanyatlás megelőzésében. Külön öröm, hogy a rendezvényünkhöz a „Batang felé” című színdarabbal csatlakozott két kiváló művész – Koltai Róbert és Szirtes Balázs – is. Elhivatottságuknak köszönhetően a színdarabot az ország 12 településen mutatják be szeptemberben és októberben.

[A híreket írta: Jobbágy Mária
Alzheimer Café koordinátor]

*Alzheimer Café
szubjektív
alrovat*

Kávézó rovatunk alrovataként indítjuk útjára ebben a számban az „**Alzheimer Café szubjektív**”.

Itt lehetőséget kívánunk adni a különböző települések Alzheimer Caféinak, hogy bemutatkozzanak, hírt adjanak magukról, ezzel is társadalmi szerepvállalásukat hangsúlyozva. Az első bemutatkozásban

Radomszki Lászlóné, az Őszidő Alapítvány elnöke mutatja be a Miskolcon működő Alzheimer Cafét.

**Alzheimer Cafe
Miskolc**

2015 őszén a Katolikus Szeretetszolgálat által szervezett konferencián vettünk részt a kolléganőmmel, ott hallottunk először az Alzheimer Cafe-ról és, ahogy mondani szoktam, egymásra néztünk és tudtuk, hogy mi is megszervezzük Miskolcon.

Az Őszidő Alapítvány elnökeként felkerestem az Őszi Napsugár Otthon akkori

vezetőjét és főorvosát, akik örömmel csatlakoztak, hiszen ők is elkötelezettek az idősek és szakma iránt.

Az SzGyF szociális referenseivel - akik önkéntesként tevékenykednek - az idős otthon vezetőjével, főorvosával, az intézményvezető ápolóval megkezdődött a Miskolci Alzheimer Cafe szervezése. Átbeszéltük, ki milyen feladatot vállal, és összeállítottuk a Cafe fél éves programtervét.

Jól eső érzéssel töltött el hogy Miskolc város vezetése és a Művészetek Háza vezetése a kezdetektől partner volt, így a lehető legjobb körülmények között indulhatott el az első összejövetel. Azóta is a Művészetek Háza kávézójában tartjuk meg havi rendszerességgel az Alzheimer Cafét.

Az elsőt soha nem felejttem el, nagyon izgultam....Dr. Egervári Ágnes a Katolikus Szeretetszolgálat főigazgatója és a Szociális Klaszter Egyesület elnöke volt az első előadó, aki megnyugtatót:

„Jó lesz Mónika!” Igaza lett, és ezúton is köszönetemet fejezem ki felé.

Jöttek a hónapok egymás után jobbnál jobb előadók-kal. Pszichiáterek, házi-orvosok, szociális szakemberek, gyógytornászok, gyógyszerészek, természetgyógyászok tisztelték meg összejöveteleinket és tartottak színvonalas előadásokat.

Horváth Szilveszter és Tatai Tamás is ellátogatott hozzánk, akik személyes érintettségük okán tapasztalataikat mesélték el, hiszen családjukban gondoztak demenciával élő betegeket. A személyes tapasztalatokat egyébként könyv formájában is megjelentették, melynek részletei bemutatásra kerültek a Cafe-n. Sikerként éltük meg, hogy hozzátartozókat tudtunk megszólaltatni, akik segítettek megnyílni másoknak, akik még most szembesülnek azon nehézségekkel, amelyek a demens betegek gondozása közben adódnak.

Az évek során a szervezésben változás történt, mivel a városi intézmény - akikkel a szervezést megkezdtük - struktúrája változott. Szorosabb szervezői kapcsolatba kerültünk az alapellátással, melynek pozitív hozama érzékelhető a Cafe szervezését illetően, hiszen több emberhez ért el a tevékenységünk, másrészt az alap- és

szakellátás együttműködésére nagy szükség van a demenciával élők helyzetének javításában.

Idén szeptemberben második éve csatlakoztunk az országos kezdeményezéshez, és megszerveztük a „Nem vagy egyedül” elnevezésű figyelemfelkeltő sétát. A séta eredményes volt, rengeteg ember csatlakozott hozzánk, felhívva a figyelmet a demenciával élők és az őket gondozó családtagok problémáira.

Összejöveteleinken barátságos környezetben, egy csésze kávé és tea mellett lehetőség nyílik kötetlen beszélgetésre, tapasztalatok megosztására immár negyedik éve. Örömmel érzékeljük, hogy az érdeklődők száma növekszik, facebook-oldalunkon megkeresnek minket, és büszkék vagyunk arra, hogy segítő kezet nyújthatunk az érintetteknek.

[Radomszki Lászlóné, elnök
Őszidő Alapítvány]

FIGYELEM! munkakörhöz kötött továbbképzés

Demenciával élő személyek ellátása és gondozása, valamint a demenciával élő személyek viselkedésváltozása.

A továbbképzés óraszámja: 50 óra, továbbképzési pontértéke: 36 pont.

A továbbképzési program az alábbi ellátási formák esetében releváns:

Szociális alapszolgáltatások,
Szociális szakosított ellátások,
Gyermekjóléti alapellátás.

A továbbképzés célja: A demenciával élő személyek speciális szemléletet kívánó ápolására és gondozására történő felkészítés. A továbbképzés célja megtámogatni a tanfolyam résztvevőit azzal, hogy napi tapasztalataikra építve korszerű elméleti és gyakorlati tudást kapjanak a demenciával élő személyek ápolása, gondozása, segítése terén, ezáltal a tanfolyam elvégzése után tudatosabban és elégedettebben lássák el munkájukat.

Ez a munkakörhöz kötött továbbképzés az alábbi munkakör betöltői számára készül:

családgondozó, családsegítő, szociális munkatárs, terápiás munkatárs (pszichiátriai, fogyatékos, idős, szenvedélybeteg ccs.), ápoló (pszichiátriai, fogyatékos, idős, szenvedélybeteg ccs.), gondozó (pszichiátriai, fogyatékos, idős, szenvedélybeteg, hajléktalan ccs.), asszisztens, esetfelelős, segítő, esetmenedzser.

A továbbképzés tartalma: A továbbképzés során a szakdolgozók megismerik az időskori mentális zavarok okait, a jellegzetes kórképeket, a kognitív tüneteket, feldolgozásra kerülnek a mentális hanyatlással élő személyek gondozási lehetőségei, a speciális ápolási teendők, a demencia betegséghez társuló kognitív zavarok, továbbá a betegséghez társuló nem kognitív tünetek. A továbbképzés alkalmassá teszi az egyént a demencia stádiumainak, a hozzájuk kapcsolódó tünetek felismerésére. A tematika kiemelten kezeli a demenciával élő személlyel való kapcsolatteremtés, kommunikáció szabályait, továbbá a demenciával élő személyt érő abúzus formáinak, előfordulási lehetőségeinek ismeretét, az abúzus felismerésének szempontjait. Lehetővé teszi az emberi jogok ismeretét a különböző jogforrási hierarchiák alapján.

Ez a betegség kiszámíthatatlan és sajnos jobb nem lesz csak rosszabb! Nagyon fáj, de nem vállalhatom át a betegségét! Több mint másfél éve élünk az otthonban a mai napig minden nap ott vagyok három óra hosszát csak vele, ketten.

Szeretgetem, etetem, itatom, olvasunk, megborotválom. Az udvaron vagyunk, nézzük a repülőket, mert a lányunk és az unokáink azzal érkeztek Magyarországra és ez megmaradt benne. Mivel nagyon jól ismerem, őt segítem a beszélgetésben is. Nehezen beszél, de velem mondatokat mond, boldog, szorosan mellém ül és fogja a kezem.

Mondja mindig, hogy szeretlek, mert jó vagy! Már most könnyek nélkül tudom ezt kezelni. Sokat játszom, éneklek, táncolok vele az ő szintjén, de nagyon komolyan veszem minden rezdülését. Minden reggel, amikor meglátom őt és megölelhetem, majd kiugrik a szívem az örömtől.

Mostanra letisztult bennem, hogy jól döntöttem az elhelyezésével kapcsolatban, hiszen az a három óra, amit vele vagyok az csak az övé és az enyém nyugalomban, békében. Ezt soha nem lehet feldolgozni! Szembesülni minden nap a betegséggel, azzal, hogy romlik az állapota azzal, hogy minden nap más, mikor mit tud, vagy nem tud, ahhoz kell igazodnom.

Képfotó.com

Az életem legnehezebb éveit élem de úgy állok hozzá, hogy boldogságot is adjon! Szoktam a férjemnek mondani, hogy Te vagy nekem a kisbabám és bújjik hozzám, mint egy kicsi fiúcska.

Ha ezt elfogadjuk, akkor tudunk az Alzheimer kóros betegünknek szeretetet adni, ami nekik a legfontosabb!

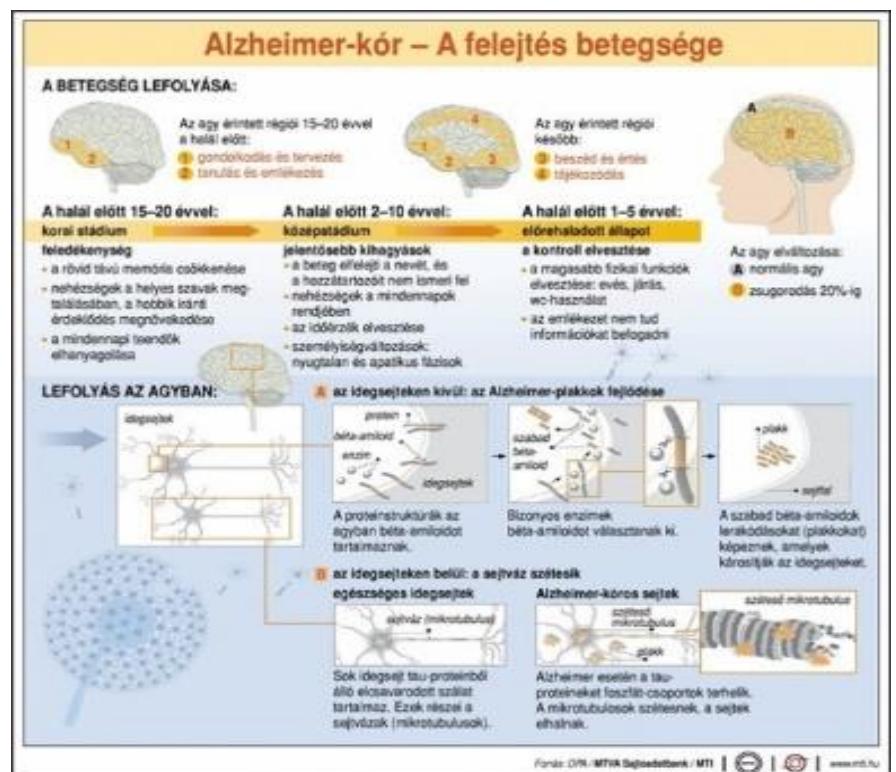
Ha bárki a véleményemet kérdezi, csak azt tudom mondani, hogy nem azért adjuk szeretteinket idősek otthonába, mert útban van, vagy nincs számára hely az életünkben. Hanem azért, mert szeretjük őket és az állapotuknak megfelelő gondoskodást biztosítunk számukra. Természetesen mielőtt elhelyezzük őket bárhová, mindig tájékozódjuk az intézményről!

Szeged 2019.

[Törökné Marsi Zsuzsanna hozzátartozó írása, Burka Ildikó Csongrád-megyei szakértő gyűjtése]

Dementi-apró

rovat

Szociális vezetőképzet II.

Hírlevelünk első számában a szociális vezetőképzet törvényi alapjai, és Semmelweis Egyetem önálló szervezeti egysége, mint az egyik képzés-szervezésre jogosult, került bemutatásra.

A 31/2018. (IX.25.) EMMI rendelet, mely módosította a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzetéről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendeletet, alapján a vezetőképzet megszervezésére a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE), és a Károli Gáspár Református Egyetem is jogosulttá vált. A PPKE a Katolikus Szeretetszolgálattal való együttműködésben valósítja a vezetőképzetet.

Ezen számunkban a PPKE-n végzett vezető szubjektív írása olvasható a képzéssel kapcsolatosan.

Következő számunkban a Károli Gáspár Református Egyetemmel kapcsolatosan olvashatnak az érdeklődők vezetőképzet szubjektív írást.

Vezetőképzet – szubjektív

A képzés jó alkalmat adott arra, hogy megismerhessem a többi résztvevőt foglalkoztat gondokat, problémákat, amelyekkel nap, mint nap szembe néznek. Nagyon sok a kapcsolódást, egyezést fedeztem fel az őket és az engem is érintő vezetői-, munkahelyi problémák között. Felhasználhatom, kipróbálhatom a résztvevőkről sikeresen alkalmazott problémamegoldó stratégiákat.

Az vezetőképzet során új ötletekre, módszerekre tettem szert, amit a saját munkámban, vagy a saját problémám megoldásában is alkalmazni tudok. A megszerzett tapasztalatok által eddig ismeretlen helyzetekre is könnyebben sikerülhet megoldást találni, több ötletből meríthetünk. Minél többet foglalkozunk egy problémával, annál több „megoldó-kulcsunk” lesz hozzá, és ezzel, nagyobb eséllyel tudjuk megoldani a felmerülő gondokat.

A képzésen, az első oktatási nap során nagyon „megtapadt” bennem egy Seneca idézet!

„Semmilyen szél nem kedvez annak, aki nem tudja melyik kikötőbe tart.”

Tervvel sem biztos, de terv nélkül biztos, hogy nem érünk célba, ezt szem előtt kell tartani, ahhoz, hogy munkaterületemen hatékony legyen a működés. Fontos, hogy legyen vízió, mi az, amit el kívánunk érni. Tisztában kell lennünk missziókkal, miért vagyunk itt, mi a küldetésünk, feladatunk. Rendelkezniük kell egy jó stratégiával, tudnunk kell, hogy milyen célokat kövessünk, és milyen utat járjunk be a cél elérése érdekében. Tulajdonképpen munkám során ezt az irányvonalat igyekszem képviselni, de eddig így még nem fogalmaztam meg magamnak. Ebben is segített a képzés.

A PPKE vezetőképzet volt hallgatója

Mindennapok Hősei

rovat

A **Mindennapok Hősei** rovatunkban olyan szociális szakembereket szeretnénk bemutatni, akik inspirálólag hatnak mindannyiunkra lelkesedésükkel, szakma iránti elkötelezettségükkel. Magyarország keleti határához közel, **Hajdú-Bihar megyében**, egy alig 500 lelkes településen dolgozik soron következő hősünk, **Némethné Takács Erzsébet** (akit mindenki csak Tündének szólít).

Az **Újirázi Gondozási Központ Furák Károly** polgármester „gyermek”, aki az intézmény folyamatos fejlesztését, az idősek számára nyújtott szolgáltatások színésítését, emberséges működtetését az alapítástól kezdve szívügyének érzi.

Erzsébet a hivatalos neved, mégis te vagy A Tünde. Megosztod velünk, miért is?

Édesanyám is Erzsébet volt, így az ő családja (megkülönböztetésként) Tündének hívott. Jobban szeretem a Tündét, mert olyan lágy hangzása van, barátságos, mint a tündér, aki azért van, hogy segítsen az embereknek.

A SOTE vezetőképzésén találkoztunk, ahol szinte azonnal egyértelművé vált, hogy a csoportban az egyik leghumánusabb, legelhivatottabb szakember vagy. Klienseiddel kapcsolatos valamennyi megnyilvánulásodból áradt a szeretet. Hogy talált meg téged ez a munka?

Már gyerekkoromban is mindig segítettem. Bentlakásos általános iskolába jártam, és esténként a kisebbeknek mondtam mesét, hogy ne érezzék a szüleik hiányát. 10 évesen a szülőotthonból haza akartam vinni egy csecsemőt, mert szülei lemondtak róla. Szakmunkás bizonyítvánnyal érkeztem Újirázra. Gyerekeim születése előtt tettem le az érettségit, utána gyógypedagógiai asszisztens képzést szereztem, és csak ezt követően mentem Debrecenbe szociális munkás szakra. Nagy mérföldkő, hogy a családkban én vagyok az első diplomás. A nagy- és dédimamám nagyon büszkék voltak rám. Jelenlegi munkahelyemen is végigjártam a „ranglétrát. 2008-ban közcélú munkásként kezdtem az otthonban. Akkor „megfertőződtem” és eldőlt minden, megtaláltam a hivatásomat. Ma már vezető vagyok, úgy, hogy mai napig minden időt minden apró gondjával, bajával ismerek.

Magyarország keleti határához közel, egy icinyke-picinyke faluban dolgozol, ahol a szociális ott-

hon talán a legnagyobb foglalkoztató is egyben. Milyen plusz felelősséggel jár ez a helyzet?

Ténylegesen a Gondozási Központ a legnagyobb foglalkoztató. Egyrészt könnyű dolgom van, hiszen a Polgármester Úr elkötelezett az intézmény felé. Annak idején ő álmodta meg, hogy létrejöjjön. Azóta háromszor is „bővültünk” és új részeket is kialakítottak. Másrészt óriási felelősség, hiszen a jogszabályi előírásokat figyelemmel követve biztosítjuk a személyre szabott ellátást, illetve a dolgozói létszám megtartását.

Véleményed szerint melyek a legfontosabb tulajdonságok, készségek, amelyek szükségesek a hivatásodban?

Elhivatottnak, felkészültnek, lelkiismeretesnek, hitelesnek, jó problémamegoldónak lenni.

Milyen örömök, kisebb-nagyobb csodák jutnak neked a hétköznapok során?

Életem során megtanultam, hogy minden aprónak tűnő dolgoknak örülni kell. Reggelente hálás vagyok a Jóistennek, hogy egészséges a családom, felébredtem, kisütött a nap, csicseregnek a madarak. Kelek az életem.

Hogyan, miből tudsz töltekezni? Honnan merítetted ezt a szeretetet, ezt az odaadást, hitet, kitartást?

Igazából nem tudom, hogy honnan merítem. Valaki versenyzőnek születik, valaki meg azért, hogy segítsen az embereknek, én ez utóbbiért születtem meg. Úgy élem az életem, hogy képzeletbeli tükröt tartok magam előtt és a mai napig bele tudok nézni. Amikor már nagyon fáradt vagyok, megrázom magam és megyek tovább.

A családot támogat-e abban, hogy a hivatásodban ki tudj teljesedni? Volt-e valaha szerepkonfliktusod, mint feleség, anya, tanuló, segítő, stb?

Hálás vagyok a Jóistennek, és a családomnak, hogy támogatnak immár hosszú évek óta. Amikor főiskolára jártam a legnagyobb gyermekem 13 éves a legkisebb 9 éves volt. Amikor elkezdtem az főiskolát első héten ott aludtam, de úgy éreztem, hogy cserbenhagytam a családomat. Abba akartam hagyni az iskolát, de a családom, legfőképpen a férjem mellett állt, mert érezte, hogy fontos számomra az emberek segítése.

Számodra mi a legnehezebb ebben a munkában?

Azt szoktam mondani, hogy mi azért vagyunk, hogy az idősek hátralévő napjait, éveiket emberhez méltóan éljük meg. „*Öreg fát nehéz átültetni,*” ez nagyon igaz mondás. Éppen ezért mi próbáljuk megismerni a nálunk élő időseket a hozzátartozókon keresztül is, hogy otthon mit szerettek csinálni. Aztán a legnehezebb, amikor mindent megteszünk ellátottjainkért, és mé-

gis elveszítjük. Személy szerint nagyon nehezen dolgozom fel.

Ha a szakmafejlesztésnek küldhetnél egy jobbító szándékú javaslatot, mi lenne az?

Vegyenek részt az orvosok, a kórházban dolgozó ápoló személyzet demenciával kapcsolatos képzésen. Ezen kívül sürgetően fontosnak tartom a kérdés társadalmi jelentősége, valamint az ellátottak helyzetének folyamatos fejlesztése érdekében is a Nemzeti Demencia Stratégia kialakítását.

Milyennek látod a társadalom viszonyulását a demenciával/demens személyekkel kapcsolatosan?

Tapasztalom, hogy nem tudják, hogy a demencia egy betegség, amiről az érintettek nem tehetnek. Emiatt gyakori a türelmetlenség, a bántó fellépés.

Nagyon kellemes környezetben, korszerű szakmai keretek között tudtok dolgozni. Azonban mindig van mit fejleszteni. Mi lenne a fejlesztés területén a nagy álmotok?

Igen, az intézményünket 2015 évben felújították. Azonban apróbb finomítások, fejlesztések ennek ellenére mindig lehetségesek. Így szeretnénk majd,-többek között- a fehér falakat beszínezni, valamint a padlózatra vezetővonalakat elhelyezni.

Utolsó kérdésként játszunk egyet! Ha közénk rebbenne a Jótündér és három (nem csak szakmai) kívánságot teljesíthetné, mit kívánnál?

Az első, hogy betegség kerülje el a szeretteimet. A második kívánságom nagyon személyes. Szeretném, ha a Jótündér lehetővé tenné, hogy a most született első kis unokámat a férjem nagymamája,- aki már öt éve nincs közöttünk- megölelhetné. Nála kedvesebb, toleránsabb, családjáéért élő embert nem ismertem. A harmadik szakmai kívánság, amely az intézményünkhöz kapcsolódik. Egy gépjármű, amellyel ellátottjaink utazhatnak, nem csak a kórházba, hanem szabadidős programokra, és mozgáskorlátozottak is igénybe tudnák venni. Égető szükségünk lenne rá.

A helyeden vagy most, Tünde?

Igen, úgy gondolom, sőt tudom, hogy a helyemen vagyok és nem azért, mert „*főnök,*” lettem. Kerek lett az életem azáltal, hogy idősekkel foglalkozhatok, lubickolok munkám során. Igazából a munka nem is jó szó erre; elhivatottság, az idősek iránti szeretet, és még sorolhatnám, ezért nem is érzem munkának.

*[Az interjút készítette Dr. Sajtos Ildikó
Veszprém megyei hálózati szakértő]*

Dementi-Art

rovat

Dementi-Art rovatunkban ezúttal William Utermohlent mutatjuk be.

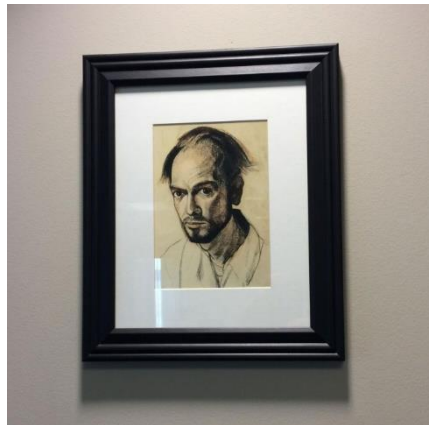
William Utermohlen 1933-ban született Philadelphiában. 1951 és 1957 között a pennsylvaniai Academy of Fine Arts tanulója volt, majd az oxfordi Ruskin School of Art hallgatója lett. 1962-ben Londonban telepedett le, itt ismerkedett meg leendő feleségével, Patricia Redmond művészettörténésszel. Portrékat, csendéleteket, rajzokat és hat tematikus festményciklust készített. 1995-ben diagnosztizálták nála az Alzheimer-kórt. Ebben az évben festette meg **Blue Skies**¹ című képét.

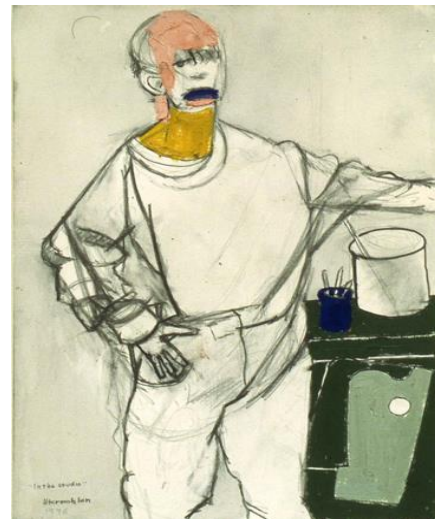
A kép önmagáért beszél, érződik, hogy szinte megállt rajta az idő. A festő önmagát itt magába roskadó, az asztalba kapaszkodó alakként ábrázolja. A diagnózis lebénítja, megállítja az időt.

A művész könyörtelen pontossággal festi meg azt az érzést, melyet az Alzheimer-kór diagnózisa adott számára.

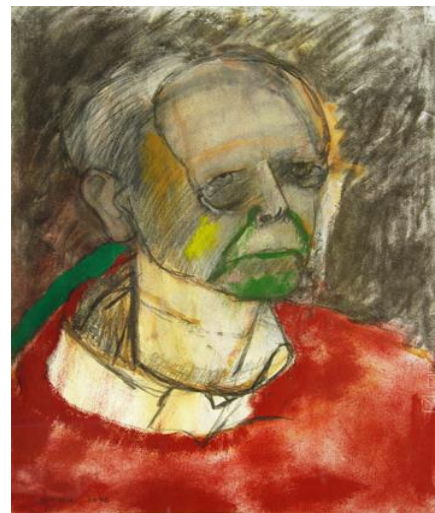
A diagnózis súlya alatt lelkileg-testileg meggörnyedő festő 1996 elején kezdte meg önarckép sorozatát, mely a kibontakozó Alzheimer-kór krónikájává vált. Mielőtt végigmennének a stációkon, melyeket a művész megfestett demenciája előrehaladtával, kiindulópontként, viszonyítási alapként álljon itt egy képe 1967-ből.

1996 elején már így örökíti meg önmagát a művész a **In the Studio (Self-Portrait)** című képén. A művész kétségbeesetten próbálja megérteni, és kifejezni, hogy mi történik az agyában. Az 1995-2000 között készült képei ritka betekintést engednek a művész lelkébe, mintegy dokumentálva elméje hanyatlását.

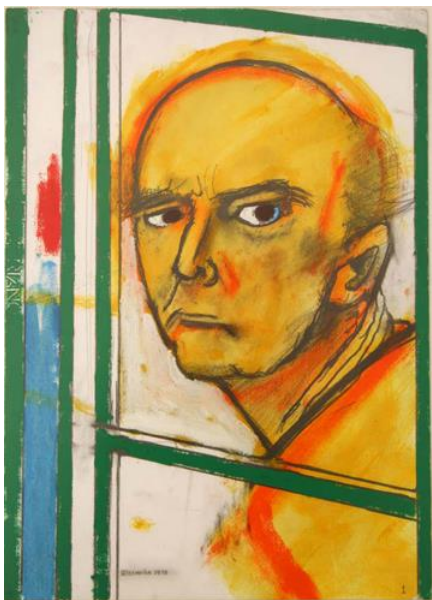
Szintén 1996-ban készült a **Self-Portrait (Red)** című festménye, melyen erőteljes kontrasztot teremt a vörös szín alkalmazása az meggörnyedt, szürkés arc mellett.

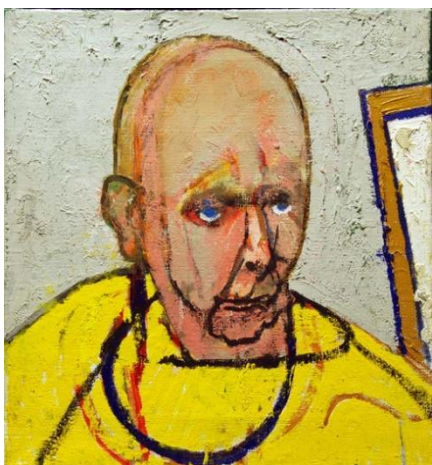
Az 1996-os év gazdag önarcképeiben. Ahogy következnek a festmények, egyre jobban látható ahogyan bontakozik ki az Alzheimer-kór Utermohlenen.

¹ <http://www.williamutermohlen.org> alapján. Fordítás: P.D., Válogatta és összeállította: Nagy Edina

Íme a **Self Portrait with Easel** című festménye:

1997-ben készült a **Self Portrait (Yellow)** című festménye. Az önarcképeken jól látható az egyre határozatlanabb vonalvezetés, az arcvonások egyre csúsznak szét, a tekintet tompává kezd válni.

Az utolsó két Utermohlen önarckép, melyet válogatásunkban szeretnénk bemutatni, 1999-ben, illetve 2000-ben készültek.

A tekintet szinte eltűnt, befordult egy olyan magánvilágba, melyet csak megkísérelhetünk megérteni. A festmények ékebben szólnak, mint, amit a művész szavakkal el tudott volna mondani nekünk.

Alzheimer Világnap és Alzheimer Világhónap

Az Alzheimer Világnapot 1994-ben indította útjára a Nemzetközi Alzheimer Társaság (ADI) az Egészségügyi Világszervezet (WHO) támogatásával és napjainkra már több mint 80 ország vesz részt benne. Magyarország 2011-ben csatlakozott ehhez a rendezvényhez.

Minden év szeptember 21-én, a világ különböző tájairól emberek tömegei vesznek részt olyan eseményeken, amelyeknek célja, hogy felhívják a figyelmet az Alzheimer Világnapra, és kifejezhetik szolidaritásukat a globális ügy mellett.

Az ADI és a helyi Alzheimer Társaságok szeptemberben tartják az **Alzheimer Világhónapot**. Az Alzheimer Világhónap alkalmából országosan számos rendezvényt szervezett az Idősellátás Országos Hálózat.

Színes, demenciabarát programokkal, szimpátia sétákkal (Alzheimer-séta), flashmobokkal hívták fel a figyelmet a betegség fontosságára.

Impresszum
Készült a **Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság**
EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt keretében működő
Idősellátás Országos Hálózat
Hálózati Hírlevél Szerkesztősége Munkacsoport előállításában.
2019. II. szám

A Hálózati Hírlevél Szerkesztőségének tagjai:

Burka Ildikó

Molnár Gáborné

Tóth Imréné

dr. Sajtos Ildikó

Sütőné Tóth Tünde

Vanyó Gáborné

Szerkesztő: Nagy Edina

Főszerkesztő-szakmai lektor:

Ráczné Németh Teodóra